

## บทที่ 3

### วิธีดำเนินการศึกษา

#### 3.1 วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษาปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าโครงการเกษียณอายุราชการ ก่อนกำหนดของข้าราชการกรมแพทย์ทหารบก ในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ชนิดเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

#### 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

##### ประชากร

ประชากรที่ใช้ในศึกษาครั้งนี้ คือ ข้าราชการในกรมแพทย์ทหารบก จำนวนทั้งสิ้น 593 นาย เป็น นายทหารชั้นสัญญาบัตร จำนวน 276 นาย และนายทหารชั้นประทวน จำนวน 317 นาย

##### กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้าราชการในกรมแพทย์ทหารบก จำนวน 239 นาย เป็นกลุ่มตัวอย่าง นายทหารชั้นสัญญาบัตร จำนวน 111 นาย และกลุ่มตัวอย่าง นายทหารชั้นประทวน จำนวน 128 นาย โดยใช้เทคนิคการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Yamane ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบจัดชั้น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

จำนวนกลุ่มตัวอย่างได้จากการคำนวณ โดย สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ 5%

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

e คือ ความคลาดเคลื่อนของการเลือกตัวอย่าง

N คือ ขนาดของประชากร

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

$$\begin{aligned} n &= \frac{593}{1 + 593(0.05)^2} \\ &= 238.87 \end{aligned}$$

ดังนั้นขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 239 นาย

การสุ่มตัวอย่างแบบจัดชั้น ใช้ สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิในกรณีที่กำหนดให้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างของแต่ละชั้นภูมิให้ได้สัดส่วนกัน คือ

$$n_i = \frac{N_i}{N} \times \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่างรวม}$$

$n_i$  คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้นภูมิ

$N_i$  คือ สมาชิกประชากรแต่ละชั้นภูมิ

$N$  คือ จำนวนสมาชิกรวมของประชากรทั้งหมด

$$\text{กลุ่มตัวอย่าง นายทหารชั้นสัญญาบัตร} = \frac{276 \times 239}{593} = 111 \text{ นาย}$$

$$\text{กลุ่มตัวอย่าง นายทหารชั้นประทวน} = \frac{317 \times 239}{593} = 128 \text{ นาย}$$

### 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามกับข้าราชการในกรมแพทย์ทหารบก ซึ่งมีแนวคิดมาจากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยถามให้ เลือกตอบทั้ง 8 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อายุราชการ ตำแหน่งงาน ภารกิจส่วนตัวหรืออาชีพเสริม และภาระส่วนตัว

ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าโครงการเกษียณอายุราชการก่อนกำหนด ซึ่งแบ่งออกเป็น 10 ด้านๆละ 5 ข้อ คือ 1.สภาพการทำงาน 2.กฎและระเบียบข้อบังคับ 3.ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน 4.นโยบายการบริหารงาน 5.เงินเดือนและค่าตอบแทน 6.ปริมาณงานและความรับผิดชอบ 7.การได้รับพระราชทานยศสูงขึ้น 8.เงินเพิ่มพิเศษ 9.ภารกิจส่วนตัวหรืออาชีพเสริม 10.ภาระส่วนตัว

เกณฑ์การให้คะแนน

ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าโครงการเกษียณอายุราชการก่อนกำหนด โดยข้อคำถามแต่ละข้อใช้มาตราประเมินรวมค่า (Summated Rating Scale)

มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด คำตอบแต่ละข้อจะได้รับคะแนนสูงสุด 5 และคะแนนต่ำสุด 1 ตามความหมายของระดับความคิดเห็น ดังนี้

ระดับความคิดเห็น มากที่สุด = 5 คะแนน มาก = 4 คะแนน ปานกลาง = 3 คะแนน  
น้อย = 2 คะแนน น้อยที่สุด = 1 คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

ในการศึกษาครั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ การแปลผลปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าโครงการเกษียณอายุราชการก่อนกำหนดของข้าราชการกรมแพทย์ทหารบก จำนวน 5 ระดับ โดยนำค่าเฉลี่ยของคะแนนในมาตรวัดมาทำการแบ่งระดับโดยใช้สูตร ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{การหาอันตรายภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

เกณฑ์ในการแปลผลระดับแรงจูงใจ

4.21 - 5.00	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจมากที่สุด
3.41 - 4.20	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจมาก
2.61 - 3.40	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจปานกลาง
1.81 - 2.60	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจน้อย
1.00 - 1.80	หมายถึง	ระดับแรงจูงใจน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการเกษียณอายุราชการก่อนกำหนด

### 3.4 การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Validity) ดำเนินการโดยนำแบบสอบถามไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ หรือนักวิชาการ โดยการหาค่าค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เพื่อประเมินความสอดคล้องของข้อความแบบสอบถาม และเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา ข้อคำถามครอบคลุมครบถ้วนตามทฤษฎี หรือแนวคิดและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์หรือปัญหาของการวิจัย ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามถูกตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ หรือนักวิชาการ 3 ท่าน คือ 1. ดร. สิริพงษ์ ปานจันทร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2. ดร. ปกรณ์ ศิริประกอบ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม 3. พลโทอำพน ชูประทุม อธิบดีรองเสนาธิการทหารบก ฝ่ายกำลังพล กองทัพบก กระทรวงกลาโหม

เกณฑ์การตรวจสอบความเที่ยงตรง

1. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้
2. ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ยังใช้ไม่ได้ ต้องปรับปรุง

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านแรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจ  
เข้าโครงการเกษียณอายุราชการก่อนกำหนด (แผนก ข) สรุปได้ดังนี้

- หัวข้อที่ 2. กฎและระเบียบข้อบังคับ ตัดข้อย่อย 2.4 ท่านสามารถเลือกวิธีทำงานได้ด้วย  
ตนเองออก

- หัวข้อที่ 6. ปริมาณงานและความรับผิดชอบ ตัดข้อย่อย 6.5 ค่าตอบแทนที่ได้รับ

เหมาะสมกับปริมาณงานและความรับผิดชอบ ออก

- หัวข้อที่ 7. การได้รับพระราชทานยศสูงขึ้น ตัดข้อย่อย 7.5 ทุกคนมีสิทธิได้รับเว้นยศ พ.อ.  
(น.4) โดยไม่ดูคุณสมบัติอื่นๆ ออก และปรับปรุง ข้อย่อย 7.4 มีผลต่อโครงสร้างของข้าราชการ  
กระทรวงกลาโหม เป็น ทำให้มีเกียรติ ความภาคภูมิใจ มากขึ้น

ดังนั้น สรุปค่า IOC ได้ดังต่อไปนี้

- ข้อคำถามย่อย ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.66-1.00 ถือว่ามีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้
- ค่า IOC เฉลี่ย =  $\frac{43.94}{47} = 0.93$  ถือว่ามีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้

47

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ดำเนินการโดยนำ  
แบบสอบถามไปแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 นาย แล้ว  
นำมาหาค่าความเที่ยง โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach

เกณฑ์การตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่า Cronbach's Alpha มีค่าตั้งแต่ 0 - 1 ถ้า ค่า Cronbach's Alpha เข้าใกล้ 1 จะมี  
Reliability มาก อย่างน้อยค่า Alpha ควรมากกว่า 0.70 จึงถือว่าเป็นเครื่องมือที่มีคุณภาพ  
Nunnally (1978)

สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's alpha coefficient)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{K}{K-1} \left( 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right)$$

$\alpha$  คือ สัมประสิทธิ์แอลฟา

K คือ จำนวนข้อคำถาม

$\sum S_i^2$  คือ ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

$S_t^2$  คือ ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ผลการคำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ( ผนวก ค ) ได้ค่า Cronbach's Alpha = 0.782 จึงถือว่าเป็นแบบสอบถามที่มีคุณภาพ

### 3.5 วิธีรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่ได้นำไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างของข้าราชการในกรมแพทย์ทหารบก ทั้งนายทหารสัญญาบัตร และนายทหารชั้นประทวนโดยตัวผู้ศึกษาวิจัยเอง แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามดังกล่าวมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ ดังนี้

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา ( Descriptive Statistics ) เป็นการพรรณนาลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อบรรยายข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม ตัวอย่างที่ศึกษา

2. ใช้สถิติเชิงอนุมาน ( Inferential Statistics ) ได้แก่

2.1 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ใช้ t-test , f-test และ Pearson Correlation

2.2 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างตัวแปร มากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้ ANOVA โดยกำหนดระดับนัยสำคัญ เท่ากับ .05 และ Regression analysis

### 3.6 ระยะเวลาในการดำเนินการ

ระยะเวลาในการดำเนินการทั้งหมด 7 เดือน คือ ตั้งแต่ สิงหาคม 2555 – กุมภาพันธ์ 2556 โดยใช้เป็นระยะเวลาในการเก็บข้อมูลจากข้าราชการในกรมแพทย์ทหารบก เป็นระยะเวลา 2 เดือน คือ ตั้งแต่ ตุลาคม – พฤศจิกายน 2555